

NOTATKA / NOTE

Ponowne stwierdzenie *Ipidia binotata* Reitter, 1875 (Coleoptera: Nitidulidae) na Pomorzu

Rediscovery of *Ipidia binotata* Reitter, 1875 (Coleoptera: Nitidulidae) in Pomerania

Rafał RUTA

Katedra Bioróżnorodności i Taksonomii Ewolucyjnej, Uniwersytet Wrocławski,
ul. Przybyszewskiego 65, 51-148 Wrocław, e-mail: rafal.ruta@uwr.edu.pl

KEY WORDS: saproxylic beetles, peat bogs, Otto HELM, new records, Poland.

Ipidia binotata to przedstawiciel łyszczynkowatych znany z nielicznych, rozproszonych stanowisk w różnych częściach Polski. Jest gatunkiem podkorowym, drapieżnym, związanym przede wszystkim z drzewami iglastymi – sosnami i świerkami (BURAKOWSKI i in. 1986). Większość stanowisk w Polsce zlokalizowana jest w granicach naturalnego zasięgu świerka, na południu i północnym wschodzie kraju, przez co zasięg *I. binotata* zbliżony jest do borealno-górskiego. Stanowiska w zachodniej Polsce są nieliczne, a jedynym stanowiskiem na Pomorzu był dotąd Gdańsk, skąd znany był okaz złowiony przez HELMA (HORION 1960).

Otto HELM (1829-1902) urodził się w Słupsku, był aptekarzem i radcą magistrackim w Gdańsku, członkiem Gdańskiego Towarzystwa Przyrodniczego (niem. Naturforschende Gesellschaft in Danzig). HELM kolekcjonował inkluzje w bursztynie oraz chrząszcze Palearktyki, ze szczególnym uwzględnieniem Prus Zachodnich (BRZEK i in. 2007, DOSSOW 2016), a w latach 1880-1901 ukazało się 14 publikacji koleopterologicznych jego autorstwa (MROCZKOWSKI i KADEJ 2005). Prawdopodobnie HELM znalazł *Ipidia binotata* w Gdańsku w ostatniej ćwierci XIX w.

W czasie prac terenowych potwierdziłem występowanie tego gatunku na polskim Pomorzu; jest to jednocześnie jedyne współcześnie znane stanowisko w północno-zachodniej części Polski i pierwsze na Pojezierzu Pomorskim:

– XV47 rez. „Bagnisko Niedźwiady”, pod korą sosny w borze bagiennym (Ryc.1-2), 12 VI 2020, 1 ex., leg. R. RUTA (w dalszej części tekstu: RR).

Ustanowiony w 1982 r. rezerwat przyrody „Bagnisko Niedźwiady” znajduje się na południo-

wym skraju Pojezierza Bytowskiego. Na powierzchni ok. 48 ha chroni on porośnięte przez bory bagienne torfowiska topogeniczne w bezodpływowych zagłębieniach. Do tej pory chrząszczami badanymi w tym obiekcie były kusakowate Staphylinidae (SŁAWSKA i SMOLEŃSKI 2003). Bory bagienne w obrębie rozległych torfowisk bałtyckich okazały się ostatnio (MIŁKOWSKI i in. 2019) siedliskiem borealno-górskiego przedstawiciela spichrzelowatych – *Dendrophagus crenatus* (PAYKULL, 1799). Być może *Ipidia binotata* to kolejny saproksyliczny gatunek, którego istotnym refugium są bory bagienne Pomorza.

Poniżej podaję kilka innych, niepublikowanych stanowisk tego gatunku na podstawie okazów z mojej kolekcji:

Pojezierze Mazurskie: EE79 Puszcza Borecka, rez. „Mazury”, 8 IX 2019, 2 exx., leg. RR. **Puszcza Białowieska:** FD94 przy Browskiej Drodze, 18 VII 2000, 2 exx., pod korą obumierającego świerka, leg. RR; FD83 Sinicka Droga, oddz. 473, 1 V 2002, 1 ex., leg. RR. **Góry Świętokrzyskie:** EB03 Chełmowa Góra, 18 IX 2010, 1 ex., leg. RR. **Roztocze:** FB30 Roztoczański Park Narodowy (PN), Obszar Ochrony Ścisłej (OOS) „Bukowa Góra”, 17 VI 1989, 3 exx., leg. L. BOROWIEC; FB40 Roztoczański PN, OOS „Nart”, 24 IX 1987, 3 exx., leg. L. BOROWIEC; FB40 Roztoczański PN, OOS „Czerkies”, 15 VI 1990, 4 exx., leg. L. BOROWIEC. **Sudety Zachodnie:** XR07 rez. „Torfowisko pod Zieleńcem”, Topielisko, 13 V 2007, 2 exx., leg. RR. **Sudety Wschodnie:** XR46 Góry Białskie, Puszcza Jaworowa, 7 VII 1993, 1 ex., leg. L. BOROWIEC. **Beskid Wschodni:** FV18 Kwaszenina vic., VI 2011, 2 exx., leg. RR.

Ryc. 1-2. *Ipsid binotata* na korze sosny (1), bór bagienny w rez. „Bagnisko Niedźwiady” (2).

Fig. 1-2. *Ipsid binotata* on the bark of a Scots pine (1), bog forest in “Bagnisko Niedźwiady” nature reserve (2).

Dziękuję Pani Marii KOŚCIESZY (Biblioteka MiIZ PAN) za pomoc w dotarciu do części pozycji literatury.

PIŚMIENICTWO

- BRZEK G., PAWŁOWSKI J., MAJEWSKI T. 2007: Historia zoologii w Polsce do drugiej wojny światowej. Polska Akademia Umiejętności, Kraków, 1-466.
- DOSSOW M. 2016: Otto HELM. [W:] Biographies of the Entomologists of the World <http://sdei.senckenberg.de/biographies/index.php> [dostęp: 23.07.2020]
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 1986: Chrzęszcze Coleoptera. Cucujoidea, część 1. Katalog Fauny Polski, XXIII, 12: 1-266.
- HORION A. 1960: Faunistik der mitteleuropäischen Käfer. Band VII: Clavicornia 1. Teil (Sphaeritidae bis Phalacridae). Überlingen-Bodensee, 1-346.
- MILKOWSKI M., RUTA R., GRZYWOCZ J., TATUR-DYTKOWSKI J., GREŃ Cz., KOMOSIŃSKI K., KRÓLIK R., LASOŃ A., SZOLTYS H. 2019: Nowe dane o występowaniu spichrzelowatych (Coleoptera: Silvanidae) w Polsce. Wiadomości Entomologiczne, **38** (2): 91-115.
- MROCZKOWSKI M., KADEJ M. 2005: Piśmiennictwo. Katalog Fauny Polski.
- SŁAWSKA M., SMOLEŃSKI M. 2003: Skoczogonki (Collembola) i kusakowate (Staphylinidae) torfowisk wysokich. Wydawnictwo SGGW, Warszawa, 95 ss.

Wpłynęło: 27 lipca 2020
Zaakceptowano: 2 września 2020